

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie opłat interchange w odniesieniu do transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę

COM(2013) 550 final – 2013/0265 (COD)

wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniającej dyrektywy 2002/65/WE, 2013/36/UE i 2009/110/WE oraz uchylającej dyrektywę 2007/64/WE

COM(2013) 547 final – 2013/0264 (COD)

(2014/C 170/13)

Sprawozdawca: **Vincent FARRUGIA**

Parlament Europejski, w dniu 8 października 2013 r., oraz Rada, w dniu 31 października 2013 r., działając na podstawie art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), postanowiły zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie:

wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie opłat interchange w odniesieniu do transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę

COM(2013) 550 final – 2013/0265 (COD)

oraz

wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniającej dyrektywy 2002/65/WE, 2013/36/UE i 2009/110/WE oraz uchylającej dyrektywę 2007/64/WE

COM(2013) 547 final – 2013/0264 (COD).

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 13 listopada 2013 r.

Na 494. sesji plenarnej w dniach 10–11 grudnia 2013 r. (posiedzenie z 11 grudnia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 176 do 22 – 12 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) z zadowoleniem przyjmuje dwie inicjatywy ustawodawcze z pakietu dotyczącego płatności opublikowanego przez Komisję 24 lipca 2013 r.: wniosek dotyczący zmienionej dyrektywy w sprawie usług płatniczych i wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie opłat interchange.

1.2 Komitet podkreśla, że należy jak najpilniej przeprowadzić proces regulacyjny dotyczący tych wniosków, by zareagować na brak przejrzystości w odniesieniu do rzeczywistych kosztów płatności za pomocą kart i znieść przeszkody utrudniające wchodzenie na rynek płatności, w tym wielostronne opłaty interchange. EKES zauważa, że rynkom płatności w dalszym ciągu brak ram regulacyjnych opartych na dowodach empirycznych, co doprowadziłoby do pełnej harmonizacji systemu SEPA. Ponadto ramy prawne muszą pozwalać na pełną i otwartą konkurencję, by wzmacniać dobrobyt konsumentów i właściwe funkcjonowanie wolnego rynku. Europejski rynek płatności musi się tak zmienić, by umożliwić korzystanie z nowych modeli płatności i rozwoju technologii.

1.3 EKES generalnie popiera pułapy proponowane przez Komisję w rozporządzeniu o opłatach interchange, ale zaleca, by pułapy dla elektronicznych płatności kartami debetowymi i kredytowymi były niższe niż te obecnie proponowane. System płatności kartami debetowymi działający bez opłat interchange byłby naprawdę tanią, prostą i wydajną elektroniczną alternatywą dla płatności gotówkowych w Europie i stworzyłby większe możliwości dla handlu elektronicznego zarówno w ujęciu krajowym, jak i transgranicznym. Równoległy z nim system niższych opłat za transakcje kartami kredytowymi przyniósłby większe korzyści konsumentom i gospodarce.

1.4 Komitet uważa ponadto, że środki te mają tak istotne znaczenie, że należy je wdrożyć jak najszybciej. O ile to możliwe pułapy powinny zostać wprowadzone na poziomie krajowym w ciągu sześciu miesięcy od daty przyjęcia rozporządzenia, nie później jednak niż w ciągu roku.

1.5 EKES zaleca, by znaleźć również sposób na ograniczenie opłat nakładanych w ramach trójstronnego modelu biznesowego. W opublikowanej wraz z wnioskami ocenie skutków Komisja stwierdza, że model trójstronny może zostać wyłączony z proponowanych pułapów, jako że posiada ograniczony udział w rynku i generalnie skierowany jest na użytek biznesowy. Zważywszy na szybki rozwój nowych modeli biznesowych i systemów opartych na chmurze obliczeniowej, Komitet nie do końca podziela przekonanie Komisji, że taka sytuacja się utrzyma.

1.6 EKES uważa, że należy włączyć karty biznesowe do zakresu stosowania pułapów na tym samym poziomie, co karty konsumenckie. Należy wprowadzić przepis, który zapobiegnie zwiększaniu wykorzystania kart biznesowych przez systemy płatności kartą.

1.7 EKES zaleca, by druga dyrektywa w sprawie usług płatniczych zawierała jaśniejsze zapisy dotyczące ewentualnych opłat nakładanych przez banki na dostawców usług będących osobami trzecimi za dostęp do informacji o rachunkach konsumentów. W rozumieniu EKES-u Komisja uważa, że banki nie powinny nakładać takich opłat; Komitet zaleca więc, by wyrazić to jaśniej w tekście dyrektywy.

1.8 W uzupełnieniu do tych wniosków EKES podkreśla potrzebę wprowadzenia w pełni interoperacyjnych standardów płatności na wszystkich rynkach w Europie. Potrzeba większych starań o wykorzystanie nowych technologii i zagwarantowanie pewności. Zasadnicze znaczenie ma również konsultowanie się ze wszystkimi odpowiednimi podmiotami oraz stosowanie przez nie tych samych standardów. Wymagać to będzie europejskiego przywództwa i solidnej struktury zarządzania.

2. Spostrzeżenia i uwagi

2.1 W 2011 r. Komisja Europejska opublikowała zieloną księgę „W kierunku zintegrowanego europejskiego rynku płatności realizowanych przy pomocy kart płatniczych, przez internet i za pośrednictwem urządzeń przenośnych”⁽¹⁾. W wyniku przeprowadzonych później konsultacji powstał pakiet dotyczący płatności. EKES odsyła do swojej opinii⁽²⁾, w której zwracał uwagę na potrzebę wprowadzenia przejrzystych i pewnych zasad dotyczących wielostronnych opłat interchange oraz zasad biznesowych związanych z płatnościami kartą. W wielu odpowiedziach na konsultacje zwracano uwagę na tę potrzebę. EKES z zadowoleniem przyjmuje proponowane rozporządzenie w sprawie opłat interchange, które dotyczy właśnie tych zagadnień. Rozporządzenie będzie miało zastosowanie do transakcji za pomocą obecnie używanych kart płatniczych, ale również do wszelkich form płatności elektronicznej lub mobilnej za pomocą aplikacji wykorzystujących ten sam model biznesowy.

2.2 Komitet zwraca uwagę, że zgodnie z danymi EBC łączny koszt płatności detalicznych ponoszony przez społeczeństwo wynosi 130 mld EUR, czyli 1 % PKB, a koszt opłat interchange stanowi 10 mld EUR⁽³⁾. Zauważa się znaczne różnice między poszczególnymi państwami członkowskimi w stopniu rozwoju rynku bankowości detalicznej oraz płatności elektronicznych i płatności dokonywanych za pomocą kart płatniczych. W dużej części Europy, a zwłaszcza w pewnych państwach członkowskich rynek ten charakteryzuje się zbyt małą konkurencją, co powoduje wysokie ceny i niski poziom innowacji.

2.3 EKES zauważa, że omawiany wniosek nie dotyczy wypłat gotówki w bankomatach. Mniejsze wykorzystanie gotówki może spowodować wzrost liczby płatności elektronicznych, z korzyścią dla wszystkich akceptantów i konsumentów. EBC i Komisja przyznają, że transakcje gotówkowe wiążą się z wysokimi kosztami prywatnymi i mogą zachęcać do operowania w szarej strefie gospodarki i unikania opodatkowania ze względu na małą identyfikowalność i przejrzystość.

2.4 Gwałtownie wzrasta korzystanie z płatności elektronicznych, zarówno przez internet jak i telefony komórkowe. Niezmiernie ważne jest, by uwzględnić te zmiany w europejskim prawodawstwie. EKES zauważa niebezpieczeństwo, na które Komisja też zwróciła uwagę, że nie należy pozwolić na to, by wady systemu interchange i innych rodzajów opłat „zainfekowały” te nowe technologie mobilne.

⁽¹⁾ COM(2011) 941 final.

⁽²⁾ Dz.U. C 351 z 15.11.2012, s. 52.

⁽³⁾ Sprawozdanie EBC „The Social and Private Costs of Retail Payments Instruments” [„Społeczne i prywatne koszty instrumentów płatności detalicznej”], Occasional Paper 137, wrzesień 2012 r.

2.5 Komitet popiera wniosek Komisji dotyczący dyrektywy w sprawie dostępu do rachunków płatniczych⁽⁴⁾, który powinien w pewien sposób pobudzić konkurencję w tej dziedzinie. Pożądane jest również, by dyrektywa zapewniała konieczną przejrzystość i przekazywanie informacji dotyczących wszystkich innych kosztów ponoszonych przez konsumentów, które to informacje nie są obecnie znane, oraz by zawierała przepisy umożliwiające konsumentom łatwiejszą zmianę banku i znalezienie najbardziej opłacalnego rozwiązania. Jej celem jest nadanie wszystkim obywatelom Europy prawa do otwarcia rachunku bankowego o pewnych minimalnych cechach za darmo lub za „rozsądną” cenę. Ogólnym celem pakietu dotyczącego płatności, w połączeniu z tym wnioskiem, powinno być umożliwienie wszystkim obywatelom UE dokonywania podstawowych płatności elektronicznych przez internet zarówno w rozliczeniach krajowych jak i transgranicznych w prosty i tani sposób.

2.6 EKES zauważa ponadto brak dostępności danych dotyczących faktycznych kosztów płatności elektronicznych i brak przejrzystości w tej kwestii. Potrzebne są dodatkowe dane, by umożliwić pełną analizę tych zagadnień i ustalić, która z zaangażowanych stron ponosi dane koszty. Należy również zwrócić uwagę na to, by nie wywołać niepożądanych skutków – obniżenie opłat po jednej stronie rynku może spowodować wyższe koszty w innym obszarze systemu.

2.7 EKES odnotowuje, że Komisja zleciła przeprowadzenie badania oceniającego wpływ wielostronnych opłat interchange na akceptantów w stosunku do płatności gotówkowych za pomocą testu obojętności dla akceptanta⁽⁵⁾. Komitet uważa, że potrzebne są podobne badania odczuć i stosunku konsumentów do kosztów związanych z różnymi instrumentami płatności, jako że obecnie mało jest danych empirycznych. Pewne informacje zawierają przeprowadzone przez London Economics badania skutków pierwszej dyrektywy w sprawie usług płatniczych i rozporządzenia w sprawie płatności transgranicznych⁽⁶⁾. Również niedawne badanie pokazało⁽⁷⁾, że największy wpływ na zachowanie konsumenta podczas wyboru metody płatności miały dodatkowe opłaty. Jednakże Komitet zauważa, że konieczne są dalsze badania, by ocenić, jaki wpływ na zachowanie konsumentów będzie miał fakt, że przejrzyste będą faktyczne koszty różnych modeli płatności.

2.8 Model płatności kartami oparty na wielostronnych opłatach interchange został zaprojektowany do stymulowania korzystania z kart i dobrze działał przez wiele lat. Obecnie jednak, w momencie nasycenia rynku, jest on przestarzały. Przeszkadza innowacyjności i konkurencji, ze szkodą dla całej gospodarki europejskiej.

2.9 Opłaty interchange są pobierane przez bank posiadacza karty (bank wydający kartę) od banku akceptanta (banku świadczącego acquiring) przy każdej transakcji zakupu dokonanej kartą płatniczą. Bank świadczący acquiring przenosi tę opłatę na akceptanta, zmniejszając kwotę płatności ceny transakcyjnej. Opłaty interchange są istotnym źródłem dochodów z kart banków wydających (inne obejmują opłaty roczne, odsetki od korzystania z linii kredytowej, opłaty za spóźnione spłaty, opłaty za przeliczenia walutowe itp.)

2.10 Rynek płatności elektronicznych w Europie jest zdominowany obecnie przez karty, które należą tylko do dwóch głównych systemów i funkcjonują w modelu wielostronnych opłat interchange. Ten model biznesowy powoduje zakłócenia konkurencji na kilka sposobów. Konkurencja wśród systemów kart o klienta-bank wydający winduje opłaty jeszcze wyżej, natomiast konkurencja o klienta-posiadacza karty mnoży nowe produkty z coraz większą liczbą dodatkowych „darmowych korzyści”. Dlatego też należy zwiększyć konkurencję wśród podmiotów świadczących usługi płatnicze.

2.11 W 2007 r. Komisja przyjęła decyzję stwierdzającą, że model wielostronnych opłat interchange stosowany przez MasterCard jest umową antykonkurencyjną, która narusza artykuł 101 Traktatu o UE. MasterCard odwołał się od tej decyzji, lecz w maju 2012 r. Sąd UE w pełni podtrzymał decyzję Komisji i potwierdził, że stosowany przez MasterCard system wielostronnych opłat interchange był antykonkurencyjny i nie był konieczny dla prawidłowego funkcjonowania systemu kart. MasterCard odwołał się od tego wyroku.

2.12 W rozporządzeniu w sprawie opłat interchange proponuje się rozwiązać te problemy przez ustalenie górnych pułapów opłat interchange na pewnym poziomie dla pewnych typów kart; pułapy te zostałyby narzucone po określonym terminie. Celem rozporządzenia jest też usunięcie pewnych zasad umownych wiążących użytkowników systemów kart, które to zasady, jak stwierdzono, mają antykonkurencyjne skutki.

⁽⁴⁾ COM(2013) 266 final; opinia EKES-u Dz.U. C 341 z 21.11.2013, s. 40.

⁽⁵⁾ Komisja zleciła firmie Deloitte przeprowadzenie badania kosztów akceptowania środków płatniczych.

⁽⁶⁾ Zob. analiza skutków dyrektywy 2007/64/WE i zastosowania rozporządzenia 924/2009 na stronie http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/framework/130724_study-impact-psd_en.pdf.

⁽⁷⁾ Elke Himmelsbach i Nico Siegel, z TNS w Niemczech, „Hidden fees for card payments: Will transparency change consumer behaviour?” [„Ukryte koszty płatności kartą: Czy przejrzystość zmieni zachowania konsumentów?”].

2.13 W rozporządzeniu proponuje się ustalenie pułapów tylko w transakcjach kartami należącymi do czterostronnych systemów kart płatniczych, szeroko stosowanymi przez konsumentów. Pułapy nie dotyczyłyby kart biznesowych ani trójstronnych systemów kart (np. Amex, Diners). Jednakże trójstronne systemy kart płatniczych są uznawane za czterostronne systemy kart płatniczych, jeśli wydają karty lub świadczą usługi acquiringu w odniesieniu do transakcji kartą za pomocą licencjonowanego banku (jak ma to miejsce w przypadku AMEX w niektórych państwach członkowskich).

2.14 Proponowane pułapy dotyczyłyby wyłącznie transakcji kartami konsumenckimi i wyznaczone byłyby na maksymalnym poziomie 0,2 % dla kart debetowych i 0,3 % dla kart kredytowych. EKES nie posiada informacji na temat ostatecznego źródła danych, na których podstawie określono te pułapy. Są one identyczne z pułapami przyjętymi przez MasterCard w 2009 r. w zobowiązaniach złożonych w wyniku skargi dotyczącej nieuczciwej konkurencji. Również Visa Europe zobowiązała się w 2010 r. do pułapu 0,2 % w odniesieniu do kart debetowych. Visa Europe zaproponowała też później zobowiązanie się do poziomu 0,3 % w odniesieniu do kart kredytowych.

2.15 Dlatego też wysokość pułapów odzwierciedla zobowiązania dotyczące konkurencji przyjęte przez Komisję na podstawie testu obojętności dla akceptanta. Niemniej Komitet stwierdza, że Komisja ma jeszcze przeprowadzić badania wymienione w punkcie 2.7 niniejszej opinii. Sumy zasugerowane początkowo zostały podane przez same systemy kart płatniczych, w oparciu o dane dostarczone przez szereg banków centralnych⁽⁸⁾. Komitet podkreśla, że w proponowanym rozporządzeniu należy wprowadzić wszystkie konieczne środki ochronne, by zagwarantować, że bezpośrednie koszty, jakie mogą być nakładane na konsumentów przez banki (takie jak prowizje, opłaty za karty i za konta), nie wzrosną po to, by obejść nakaz obniżenia wielostronnych opłat interchange.

2.16 Niemniej jednak w samym uzasadnieniu do rozporządzenia Komisja zauważa, że obecnie w ośmiu państwach członkowskich UE nie obowiązują żadne lub obowiązują bardzo niskie opłaty interchange w przypadku transakcji kartą debetową, bez wyraźnego negatywnego wpływu na wydawanie kart i korzystanie z nich. Także sporządzona przez Komisję ocena skutków zawiera istotne argumenty popierające pogląd, że nie powinno się pobierać żadnych opłat interchange od konsumenckich kart debetowych⁽⁹⁾. EKES stwierdza, że należałoby przeprowadzić bardziej szczegółowe badanie w celu ustalenia rzeczywistych kosztów wielostronnych opłat interchange dla konsumenta, czy to w postaci dodatkowych opłat czy pośredniego wzrostu cen.

2.17 EKES uważa, że należy bardziej wnikliwie rozważyć poziomy pułapów proponowane w omawianym rozporządzeniu. W niemal wszystkich państwach członkowskich rynek kart debetowych jest wysoce rozwinięty i nie ma potrzeby wprowadzania zachęt do korzystania z tych kart przez działania marketingowe finansowane z opłat interchange. Ponadto niższe opłaty interchange spowodowałyby częstsze przyjmowanie płatności kartą, a więc częstsze korzystanie z kart, zatem w ogólnym rozrachunku banki odczułyby tylko niewielką utratę przychodów, lub nie odczułyby jej wcale.

2.18 Komitet proponowałby, aby zmienić omawiany wniosek i dla kart debetowych ustalić system bez opłat interchange, biorąc za podstawę najbardziej skuteczne działające obecnie systemy krajowe. W związku z tym należałoby zmienić pułap ustalony na 0,3 % dla kart kredytowych, tak by ustalić go na niższym poziomie, proporcjonalnie do niższego poziomu dla kart debetowych. Środki te należy poddawać przeglądowi i oceniać ich oddziaływanie na przedsiębiorstwa i konsumentów.

2.19 Rozporządzenie wprowadzałoby pułapy w dwóch etapach: transakcje transgraniczne podlegałyby pułapom dwa miesiące od wejścia w życie rozporządzenia, a transakcje krajowe, dwa lata od jego wejścia w życie. EKES kwestionuje potrzebę aż tak długiego okresu przejściowego dla krajowych wielostronnych opłat interchange. Większość płatności dokonywanych jest lokalnie, a rynek płatności transgranicznych jest w porównaniu z tym bardzo niewielki. To na krajowym rynku poziom opłat interchange stanowi największe obciążenie dla akceptantów, a w wyniku tego dla konsumentów. Tak długi okres przejściowy dla rynku krajowego mógłby poważnie opóźnić odczuwanie faktycznych korzyści z rozporządzenia.

2.20 EKES przyjmuje też z zadowoleniem zmiany w zasadach transgranicznego acquiringu, ale podkreśla, że nie powinny one spowodować utworzenia nowych barier między dużymi i małymi akceptantami. Od momentu wejścia w życie wniosek zezwalałby na transgraniczny acquiring w transakcjach kartami konsumenckimi za ograniczone pułapem stawki. Jeśli wdrożenie pułapów krajowych nie zostanie przeprowadzone jak najszybciej (jak zaleca się w punkcie 1.4 niniejszej opinii), może to oznaczać, że tylko duże firmy handlu detalicznego będą mogły natychmiast skorzystać z pułapów, przenosząc operacje acquiringu na poziom transgraniczny, podczas gdy małe i średnie przedsiębiorstwa nie posiadające tej możliwości będą musiały uiszczać wysokie opłaty od transakcji krajowych. Nie należy zakładać, że banki krajowe dobrowolnie obniżą stawki, by przeciwdziałać przeniesieniu działalności do transgranicznych agentów rozliczeniowych. Komitet uważa też, że do przepisów dotyczących transgranicznego acquiringu należy włączyć karty biznesowe, ustalając, że należy stosować taką opłatę interchange, jaka obowiązuje w kraju agenta rozliczeniowego.

⁽⁸⁾ Zob. Notatka Komisji Europejskiej nr MEMO/13/719 z 24 lipca 2013 r.

⁽⁹⁾ Na s. 193 stwierdza się tam: „Możliwość zakazu stosowania opłat interchange dla kart debetowych, co potencjalnie przyniosłoby większe korzyści akceptantom i konsumentom, wymaga dalszego przeanalizowania, by upewnić się, że rynki w EOG są na tyle dojrzałe, w szczególności w odniesieniu do wydawania kart debetowych i korzystania z nich, że nie ma potrzeby naliczania opłat interchange w celu stworzenia zachęty do płacenia kartami debetowymi. Można by zatem przeprowadzić pod tym kątem badanie, wkrótce po podjęciu działań ustawodawczych w sprawie opłat interchange”.

2.21 EKES popiera zniesienie zasad dotyczących honorowania wszystkich kart. Jeśli karty biznesowe nie są objęte pułapami, sprzedawcy mogą odmawiać ich przyjmowania. Zgodnie z drugą dyrektywą w sprawie usług płatniczych będą również mogli obłożyć karty biznesowe dodatkową opłatą. To pozwoli akceptantom na kierowanie konsumentów tak, by nie korzystali z kart o wysokich opłatach.

2.22 Niemniej Komitet wcale nie jest pewien, czy wyłączenie systemów trójstronnych z rozporządzenia jest dobrym wyborem i nie jest przekonany co do rozumowania Komisji, że takie systemy kart w dalszym ciągu będą skupiać się na zamożnych konsumentach⁽¹⁰⁾. Istnieje ryzyko, że banki mogą starać się przenieść swoich klientów do systemów trójstronnych lub nakłaniać ich do korzystania z kart biznesowych, które nie są objęte rozporządzeniem.

2.23 Komitet zauważa też, że przepisy dotyczące tego, kiedy karta biznesowa powinna lub musi zostać wydana, nie są jasne. W wielu państwach członkowskich osoby prowadzące indywidualną działalność gospodarczą automatycznie dostają kartę biznesową, jeśli otwierają rachunek firmowy. Nie jesteśmy pewni tego, na ile zasady te są ustalone i czy drobni przedsiębiorcy mogą występować o wydanie karty niebiznesowej. Ponadto wiele przedsiębiorstw wydaje swoim pracownikom karty biznesowe, które mogą być też wykorzystywane do celów niebiznesowych.

2.24 EKES z zadowoleniem przyjmuje przepisy dotyczące wyboru instrumentu płatniczego w terminalu płatniczym. W rozporządzeniu stwierdza się, że jeśli karta lub urządzenie płatnicze zawiera dwie lub więcej marek instrumentów płatniczych, bank nie może zaprogramować domyślnego wyboru marki w momencie wydawania karty: wyboru dokonuje konsument w punkcie sprzedaży. Daje mu to dodatkową wolność wyboru metody płatności najbardziej odpowiadającej jego profilowi ekonomicznemu. Rozporządzenie usuwa też zasadę niedyskryminacji i tym samym łądzi zasady dotyczące tego, jakich informacji o opłatach interchange mogą lub nie mogą udzielać akceptanci.

2.25 Celem rozporządzenia jest zapobieganie wzrostowi opłat związanych z systemami kart, które kompensowałyby obniżenie wielostronnych opłat interchange; art. 5 stanowi, że wszelkiego rodzaju kwoty netto otrzymywane przez bank wydający karty z systemu kart płatniczych z tytułu transakcji płatniczych lub powiązanych działań traktowane będą jak część opłaty interchange. Niejasne jest jednak, czy w rozporządzeniu zwraca się wystarczającą uwagę na poziom opłat narzucanych akceptantom przez ich własne banki wykonujące acquiring, które to opłaty mogą być bardzo wysokie, zwłaszcza dla małych firm o słabej pozycji negocjacyjnej.

2.26 EKES z zadowoleniem przyjmuje przepisy rozdzielające systemy kart płatniczych od podmiotów obsługujących. Zapobiegnie to łączeniu systemów kart i usług obsługi w jedną ofertę handlową i umożliwi akceptantom swobodny wybór sposobu obsługi. Spowoduje to wzrost konkurencji i umożliwi wejście nowych podmiotów na rynek, co z kolei obniży ceny.

2.27 W odniesieniu do drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych, EKES z zadowoleniem przyjmuje umożliwione przez nią otwarcie rynku. Spowoduje ona ujednoczenie przepisów prawnych i usunie rozbieżności krajowe, wynikające z fakultatywnego charakteru niektórych przepisów obecnej dyrektywy w sprawie usług płatniczych. Zapewni ona przejrzystość prawa odnośnie do statusu nowych modeli płatności, wprowadzając dla nich jednolite uregulowania prawne. Stworzy zatem większą konkurencję między dostawcami, umożliwi wejście nowych podmiotów na rynek i pomoże poprawić skuteczność i obniżyć koszty. Dzięki temu wpłynie na rozwój nowych modeli płatności w handlu elektronicznym. Zapewni też bezpieczeństwo, przejrzystość i odpowiednie informacje osobom korzystającym z płatności.

2.28 Do zakresu stosowania drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych włączeni zostaną także dostawcy usług płatniczych będący osobami trzecimi, a definicja usług płatniczych zostanie zmieniona tak, by zachowywała neutralność technologiczną, co będzie sprzyjać rozwojowi nowych technologii. Ponadto otworzy ona drogę rozwoju nowych modeli płatności, umożliwiając dostawcom usług będącym osobami trzecimi dostęp do informacji o rachunku konsumenta. Tacy dostawcy usług będący osobami trzecimi będą więc mogli sprawdzić, czy klient zamierzający dokonać płatności online posiada na rachunku wystarczające środki pieniężne, i przekazać bankowi tego klienta jego autoryzację na dokonanie płatności. Przewidziano środki ochronne dla konsumentów, by zagwarantować, że udzielą oni świadomej zgody na takie działania dostawcy usług.

2.29 Dyrektywa nie wspomina jednakże o tym, czy bank będzie mógł nakładać opłatę za wykonanie takiej usługi na dostawcę usług będącego osobą trzecią (a tym samym, na konsumenta). Jeśli takie opłaty byłyby wysokie i rozpowszechnione, prawdopodobnie zniwelowałyby to wszelkie korzyści płynące z modelu biznesowego z dostawcami usług będącymi osobami trzecimi. Dlatego też wzywamy organy regulacyjne do postanowienia, że takie usługi będą dostarczane nieodpłatnie, jako część zwykłych usług dostarczanych w ramach umowy z posiadaczem rachunku.

⁽¹⁰⁾ Zob. Notatka Komisji Europejskiej nr MEMO/13/719 z 24 lipca 2013 r.

2.30 Druga dyrektywa w sprawie usług płatniczych dokona pewnych zmian w zakresie rozliczania i rozrachunku. Na mocy dyrektywy w sprawie zamknięcia rozliczeń instytucje płatnicze nie mogą brać bezpośredniego udziału w mechanizmach rozliczania i rozrachunku. Muszą korzystać z tych mechanizmów za pośrednictwem dużych banków. Dyrektywa nie zmieni tej sytuacji radykalnie: nie ma powszechnego bezpośredniego dostępu do systemów rozliczania i rozrachunku dla instytucji płatniczych. Na mocy drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych przepisy dotyczące dostępu pośredniego muszą być takie same dla wszystkich rodzajów instytucji płatniczych (z zachowaniem środków ochrony przed ryzykiem rozrachunkowym).

2.31 Kolejnym rozważanym zagadnieniem jest potrzeba rozliczeń i rozrachunków w czasie (niemal) rzeczywistym w Europie. W pewnych państwach istnieją już takie systemy, a inne rozpatrują tę kwestię. Bank Rezerwy Federalnej Stanów Zjednoczonych wydał we wrześniu br. dokument konsultacyjny na ten temat. Organy regulacyjne powinny rozważyć, czy za pomocą przyszłej inicjatywy ustawodawczej nie narzucić przejścia na procesy rozliczania i rozrachunku działające w czasie rzeczywistym.

2.32 EKES ma nadzieję, że druga dyrektywa w sprawie usług płatniczych poskutkuje wejściem na rynek płatności nowych podmiotów, które będą oferować rozwiązania płatnicze z wykorzystaniem systemów polecenia przelewu SEPA i polecenia zapłaty SEPA. Takie innowacyjne produkty płatnicze znacznie zmniejszyłyby koszty płatności w handlu elektronicznym i otworzyły je na szerszy rynek. Mogłyby też znacząco zwiększyć bezpieczeństwo, jako że przekazywano by znacznie mniej informacji szczególnie chronionych. Płatności on-line z użyciem kart wymagają wprowadzenia wielu danych szczególnie chronionych i dlatego są bardzo podatne na oszustwa. Obecnie stosowane metody zabezpieczeń (3-D secure itp.) próbują to przezwyciężyć, ale są one uciążliwe i nieodpowiednie.

Bruksela, 11 grudnia 2013 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Henri MALOSSE

ZAŁĄCZNIK

do opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Następujące poprawki, które uzyskały poparcie co najmniej jednej czwartej oddanych głosów, zostały odrzucone w trakcie debaty (art. 54 ust. 3 regulaminu wewnętrznego):

Punkt 2.18

Zmienić

Komitet proponowałby, aby zmienić omawiany wniosek i ustalić system dla kart debetowych ~~ustalić system bez opłat interchange~~, biorąc za podstawę najbardziej skuteczne działające obecnie systemy krajowe. W związku z tym należałoby zmienić pułap ustalony na 0,3 % dla kart kredytowych, tak by ustalić go na ~~niższym odpowiednim poziomie, proporcjonalnie do niższego poziomu dla kart debetowych~~. Środki te należy poddawać przeglądowi i oceniać ich oddziaływanie na przedsiębiorstwa i konsumentów.

Wynik głosowania

Za: 49
Przeciw: 108
Wstrzymało się: 20

Punkt 2.19

Zmienić

Rozporządzenie wprowadzałoby pułapy w dwóch etapach: transakcje transgraniczne podlegałyby pułapom dwa miesiące od wejścia w życie rozporządzenia, a transakcje krajowe, dwa lata od jego wejścia w życie. EKES zwraca się do Komisji o uważne przeanalizowanie skutków, jakie to pierwsze działanie wywrze na zainteresowane strony (konsumentów, akceptantów, pracodawców i pracowników objętych tym systemem płatności itp.) przed wdrożeniem drugiego etapu ~~kwestionuje potrzebę aż tak długiego okresu przejściowego dla krajowych wielostromych opłat interchange. Większość płatności dokonywanych jest lokalnie, a rynek płatności transgranicznych jest w porównaniu z tym bardzo niewielki. To na krajowym rynku poziom opłat interchange stanowi największe obciążenie dla akceptantów, a w wyniku tego dla konsumentów. Tak długi okres przejściowy dla rynku krajowego mógłby poważnie opóźnić odczuwanie faktycznych korzyści z rozporządzenia.~~

Wynik głosowania

Za: 48
Przeciw: 121
Wstrzymało się: 22
